

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

**до проекту постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку,
«Про затвердження Порядку ідентифікації, визначення та аналізу ринків певних електронних комунікаційних послуг»**

Визначення проблеми

01 січня 2022 року набрав чинності Закон України «Про електронні комунікації» (далі – Закон про ЕК), в статті 81 якого визначено, що регуляторний орган затверджує порядок ідентифікації та визначення ринків певних електронних комунікаційних послуг (далі – ринок певних послуг), характеристики яких можуть обґрунтувати запровадження регуляторних зобов'язань. Зокрема, відповідно до статті 82 регуляторний орган у встановленому ним порядку проводить аналіз ринку та визначає, чи є ринок певних послуг таким, що підпадає під запровадження регуляторних зобов'язань (ex-ante), та відповідно до статті 83 Закону про ЕК визначає постачальника електронних комунікаційних мереж або постачальника електронних комунікаційних послуг (далі – постачальник) таким, що має значний ринковий вплив (далі – ЗРВ), якщо він самостійно або спільно з іншими постачальниками має можливість діяти значною мірою незалежно від конкурентів і кінцевих користувачів послуг.

Відповідно до пункту 5 частини четвертої статті 4 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку» (далі – Закон про НКЕК) з урахуванням положень статей 81-83 Закону про ЕК ідентифікація, визначення оптових ринків певних послуг та роздрібних ринків певних послуг, здійснення їх аналізу, визначення постачальників із ЗРВ, належать до повноважень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку (далі – НКЕК, Регулятор).

На сьогодні є чинними:

1. Порядок проведення аналізу ринків певних телекомунікаційних послуг та визначення операторів, провайдерів телекомунікацій з істотною ринковою перевагою на ринках таких послуг (далі – Порядок 640), затверджений рішенням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації (далі – НКРЗІ), від 11.12.2018 № 640, зареєстрований у Міністерстві Юстиції України 17.01.2019 за № 54/33025;

2. Порядок визначення ринків певних телекомунікаційних послуг (далі – Порядок 269), затверджений рішенням НКРЗІ, від 14.07.2020 № 269, зареєстрований у Міністерстві Юстиції України 10.09.2020 за № 866/35149.

Порядок 640 та Порядок 269 розроблено відповідно до пункту 10-1 частини першої статті 18 Закону України «Про телекомунікації», що втратив чинність 01 січня 2022 року у зв'язку з набранням чинності Законом про ЕК.

Тобто з 01.01.2022 відбулися суттєві зміни у законодавстві, які стосуються державного управління та регулювання у сфері електронних комунікацій, в тому числі щодо питань забезпечення ефективної конкуренції на ринках певних послуг, зокрема стосовно організаційно-правових засад ідентифікації, визначення та аналізу ринків певних послуг. Відповідно, виникла потреба у розробці нового нормативно-правового акта, який забезпечить виконання вимог Закону про ЕК та Закону про НКЕК щодо забезпечення ефективної та сталої конкуренції на ринках певних послуг в частині ідентифікації, визначення та аналізу ринків певних послуг, характеристики яких можуть обґрунтовувати запровадження регуляторних зобов'язань та визначення постачальників із ЗРВ.

Крім цього, відповідно до статті 116 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), регуляторний орган повинен здійснити аналіз ринків певних електронних комунікаційних послуг зазначених в Індикативному переліку України відповідних ринків, що мають бути проаналізовані відповідно до статті 116 Угоди (Додаток XX до Угоди), який підлягає регулярному перегляду з боку

України в рамках наближення чинного законодавства України до законодавства Європейського Союзу, що передбачено у статті 124 Угоди.

Відповідно, в умовах інтеграції України до Європейського Союзу Порядок ідентифікації, визначення та аналізу ринків певних електронних комунікаційних послуг (далі – Порядок) повинен розроблятися згідно з Законом про НКЕК, Законом про ЕК та з урахуванням положень законодавства про захист економічної конкуренції, Угоди, Директиви Європейського Парламенту та Ради (ЄС) 2018/1972 від 11 грудня 2018 року про запровадження Європейського кодексу електронних комунікацій, «Рекомендації Комісії (ЄС) 2020/2245 від 18 грудня 2020 року щодо відповідних ринків послуг у секторі електронних комунікацій, які підлягають попередньому регулюванню відповідно до Директиви (ЄС) 2018/1972 Європейського Парламенту та Ради, що встановлює Європейський кодекс електронних комунікацій (2020/L 439/23)», «Настанови Комісії щодо аналізу ринку та оцінки значної ринкової влади відповідно до нормативно-правової бази Співтовариства для електронних комунікаційних мереж і послуг (2002/C 165/03)», «Настанови щодо аналізу ринку та оцінки значної ринкової влади відповідно до нормативно-правової бази Європейського Союзу для електронних комунікаційних мереж і послуг (2018/C 159/01)».

Наразі відсутній порядок, який би враховував вищезазначені норми чинного законодавства та забезпечував прозору процедуру проведення ідентифікації, визначення та аналізу ринків певних послуг, зокрема визначення постачальників із ЗРВ, з метою подальшого прийняття рішень у встановленому Регулятором порядку відповідно до статті 84 Закону про ЕК.

Враховуючи зазначене, можна виділити такі основні групи (підгрупи), на які впливає проблема:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	Так	-
Держава	Так	-
Суб'єкти господарювання	Так	-

Проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів. Оскільки стан економічної конкуренції не визначений на більшості ринків певних послуг, то існує вірогідність наявності ринків певних послуг, де економічна конкуренція обмежена, що може негативно впливати на збалансованість попиту та пропозиції, на яких ринкові механізми не діють. Чинні акти не врегульовують відносини, що спрямовані на подолання проблеми.

Цілі державного регулювання

Ціллю державного регулювання є забезпечення надання на всій території України якісних, прийнятних та доступних для населення послуг шляхом забезпечення ефективної конкуренції та вдосконалення нормативно-правової бази в сфері електронних комунікацій шляхом встановлення організаційно-правових засад проведення процедури ідентифікації, визначення та аналізу ринків певних послуг, встановлення порядку і критеріїв визначення постачальників із ЗРВ, у відповідність до норм Закону про ЕК, Закону про НКЕК та міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

Визначення альтернативних способів:

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	Залишити чинне регулювання без змін. Альтернатива є неприйнятною, оскільки не сприяє вирішенню визначеної проблеми та принципам державної регуляторної політики. Призведе до невиконання норм Закону про ЕК, Закону про НКЕК та міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Тому від такої альтернативи слід відмовитись.
Альтернатива 2	Затвердити постанову НКЕК «Про затвердження Порядку ідентифікації, визначення та аналізу ринків певних електронних комунікаційних послуг».

	<p>Альтернатива відповідає потребам у розв'язанні визначеної проблеми та принципам державної регуляторної політики. Це забезпечить досягнення поставлених цілей та дасть змогу НКЕК належним чином забезпечити реалізацію єдиної державної політики у сфері електронних комунікацій щодо унормування процедури ідентифікації, визначення та аналізу ринків певних послуг, встановлення порядку і критеріїв визначення постачальників із ЗРВ.</p> <p>Впровадження зазначеної альтернативи забезпечить в повному обсязі досягнення поставленої цілі.</p>
--	--

Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Вигоди відсутні.	Реалізація не потребує додаткових матеріальних та інших витрат із бюджету.
Альтернатива 2	Вигоди максимальні. Буде забезпечено реалізацію єдиної державної політики у сфері електронних комунікацій шляхом вдосконалення процедури ідентифікації, визначення та аналізу ринків певних послуг, встановлення порядку і критеріїв визначення постачальників із ЗРВ.	Реалізація не потребує додаткових матеріальних та інших витрат із бюджету. Витрати, пов'язані з виконанням працівниками НКЕК своїх повноважень, здійснюються в межах коштів, передбачених на її утримання*.

* Згідно з Законом України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» на утримання НКЕК передбачено 110 341,0 тис. грн.

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Вигоди відсутні.	Можливі витрати громадян у зв'язку з відсутністю ефективної конкуренції на

		ринку певних послуг.
Альтернатива 2	<p>Вигоди максимальні.</p> <p>Забезпечення ефективної та стійкої конкуренції на ринку певних послуг в інтересах кінцевих користувачів.</p> <p>Зростання довіри з боку громадян до держави в питанні забезпечення вибору електронних комунікаційних послуг належної якості.</p>	<p>Витрати, пов'язані із впровадженням наведеного проекту регуляторного акта у громадян, відсутні.</p>

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання**:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Вигоди відсутні.	Обов'язкові витрати суб'єктів господарювання відсутні.
Альтернатива 2	<p>Вигоди максимальні.</p> <p>Буде забезпечено реалізацію єдиної державної політики у сфері електронних комунікацій шляхом вдосконалення процедури ідентифікації, визначення та аналізу ринків певних послуг, встановлення порядку і критеріїв визначення постачальників із ЗРВ.</p> <p>Впровадження зазначеної альтернативи забезпечить в повному обсязі досягнення визначеної цілі державного регулювання.</p>	Обов'язкові витрати суб'єктів господарювання відсутні.

** Відповідно до офіційних даних Реєстру постачальників електронних комунікаційних мереж та послуг станом на 06 січня 2023 року під вплив регуляторного акта підпадатимуть 2 370 суб'єктів господарювання.

Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

За результатами опрацювання альтернативних способів досягнення визначених цілей державного регулювання здійснено вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей.

Вартість балів визначається за чотирибальною системою оцінки ступеня досягнення визначених цілей, де:

4 - цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті повною мірою (проблема більше існувати не буде);

3 - цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть);

2 - цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті частково (проблема значно зменшиться, деякі важливі та критичні аспекти проблеми залишаться невирішеними);

1 - цілі прийняття регуляторного акта, які не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати).

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного балу
Альтернатива 1	1	<p>Зазначений бал присвоєно з урахуванням того, що у разі неприйняття регуляторного акта проблема залишиться неврегульованою та ціль державного регулювання не буде досягнута.</p> <p>Неприйняття регуляторного акту призведе до дискримінації інтересів користувачів електронних комунікаційних послуг.</p>

Альтернатива 2	4	Зазначений бал присвоєно з урахуванням того, що прийняття регуляторного акта надасть можливість вирішити проблему. Затвердження Порядку відповідає потребам у розв'язанні визначеної проблеми та принципам державної регуляторної політики. Затвердження такого регуляторного акта забезпечить досягнення поставлених цілей та дасть змогу НКЕК належним чином забезпечити вдосконалення процедури ідентифікації, визначення та аналізу ринків певних послуг, встановлення порядку і критеріїв визначення постачальників із ЗРВ.
----------------	---	--

За результатами оцінки кожного способу досягнення зазначених цілей та з огляду на наведені аргументи, найкращим для реалізації вважаємо Альтернативу 2.

Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Запровадження чіткого і прозорого Порядку.

Для розв'язання вищезазначеного питання НКЕК передбачається прийняття постанови «Про затвердження Порядку ідентифікації, визначення та аналізу ринків певних електронних комунікаційних послуг», якою затверджується Порядок, який встановлює організаційні засади та процедуру:

ідентифікації та визначення ринків певних послуг, характеристики яких можуть обґрунтовувати запровадження регуляторних зобов'язань;

порядку проведення аналізу ринку певних послуг та визначення, чи є ринок певних послуг таким, що підпадає під запровадження регуляторних

зобов'язань (ex-ante);

порядку та критерії визначення постачальника таким, що має ЗРВ, якщо він самостійно або спільно з іншими постачальниками має можливість діяти значною мірою незалежно від конкурентів і кінцевих користувачів послуг.

Реалізація положень регуляторного акта забезпечить вирішення визначених проблем, сприятиме розвитку ринків певних послуг та розвитку ефективної та сталої конкуренції на них.

Організаційні заходи для впровадження регуляторного акта:

інформування суб'єктів господарювання (громадськості) щодо основних положень проекту регуляторного акта шляхом його оприлюднення на офіційному вебсайті НКЕК за адресою: <http://www.nkrzi.gov.ua> у рубриці «Регуляторна діяльність», підрубриці «Регуляторні акти» з метою одержання зауважень та пропозицій від фізичних та юридичних осіб.

Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк чинності регуляторного акта – необмежений.

Оскільки регуляторний акт є актом, розробленим на виконання вимог Закону про ЕК та Закону про НКЕК, зміна положень актів чи втрата ними чинності можлива в разі внесення змін чи втрати чинності зазначених законів.

Регуляторний акт може втратити чинність у разі втрати чинності актів законодавства, відповідно до яких прийнято нормативно-правовий акт.

Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися за допомогою статистичних даних за такими показниками:

кількість звернень постачальників, органів державної влади або інших зацікавлених сторін щодо ідентифікації, визначення та аналізу ринків певних послуг;

кількість визначених ринків певних послуг;

кількість проведених аналізів ринків певних послуг;

кількість визначених постачальників із ЗРВ;

кількість суб'єктів господарювання та фізичних осіб, які взяли участь у консультаціях з учасниками ринку, іншими зацікавленими сторонами щодо ідентифікації, визначення та аналізу ринків певних послуг;

кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюється дія акта;

рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб щодо основних положень акта.

Очікувані результати прийняття регуляторного акта

Результатом прийняття регуляторного акта є досягнення поставлених цілей та реалізація єдиної державної політики у сфері електронних комунікацій. Впровадження зазначеної Альтернативи 2 забезпечить в повному обсязі досягнення поставленої мети.

Нормативно-правовий акт відповідає принципам державної регуляторної політики.

Начальник Управління

аналізу ринків та звітності _____

Леонід ОЛІЙНИК

Голова НКЕК

_____ **Олександр ЖИВОТОВСЬКИЙ**